

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

12 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Boico Victor, Toma Nadejda,

examinând, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către avocatul Șchiopu Arcadie în numele inculpatului și de către inculpatul Ivanov Samuil, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 noiembrie 2019 și sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 25 iunie 2019, în cauza penală în privința lui,

Ivanov Samuil XXXXX, născut la XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 22.11.2018 – 25.06.2019

instanța de apel: 26.07.2019 – 18.11.2019

instanța de recurs: 15.01.2020 – 12.11.2020

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 25 iunie 2019, Ivanov Samuil a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal și în baza acestei Legi i s-a stabilit pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 9 ani în penitenciar de tip închis cu privarea de dreptul de a exercita funcții legate de administrarea bunurilor pe un termen de termen de 3 ani.

În baza art. 85 alin. (1) Cod Penal, pentru cumul de sentințe la pedeapsa aplicată lui Ivanov Samuil prin sentință, s-a adăugat parțial partea neexecutată a pedepsei stabilite prin decizia Curții de Apel Chișinău din 14.06.2016 și încheierea judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 28.09.2018 și s-a stabilit lui Ivanov Samuil pedeapsa definitivă de 10 ani închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a exercita funcții legate de administrarea bunurilor pe un termen de 4 ani.

Acțiunea civilă înaintată de partea civilă Goncareov Valeriu privind încasarea de la Ivanov Samuil a prejudiciului material cauzat prin infracțiune în sumă de 8000 euro, s-a admis integral.

S-a încasat de la Ivanov Samuil în beneficiul lui Goncareov Valeriu prejudiciul material cauzat prin infracțiune în sumă de 8000 euro, echivalentul în lei moldovenești conform cursului valutar al Băncii

Naționale a Moldovei la data executării sentinței având în vedere rata inflației pe parcursul anilor.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Ivanov Samuil, aproximativ la mijlocul lunii aprilie 2016, fiind deținut în penitenciarul nr. 13, mun. Chișinău, având intenția dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin inducerea în eroare a lui Goncearov Chiril, care în acea perioadă se deținea cu el într-o celulă în penitenciarul nr. 13, mun. Chișinău, prin prezentarea ca adevărată a unei fapt mincinoase și anume asigurându-1 pe Goncearov Chiril că are cunoștințe la libertate care pot influența persoane cu funcții de răspundere, în vederea revizuirii și reducerii la maxim a termenului de detenție lui Goncearov Chiril prin intermediul lui Rusu Eduard, care nu cunoștea despre intențiile infracționale ale lui Ivanov Samuil, sub acest pretext, a dobândit ilicit de la tatăl lui Goncearov Chiril, Goncearov Valeriu, cu care s-a întâlnit lângă comuna Stăuceni, mun. Chișinău, bani în sumă de 10 000 de euro, care conform cursului oficial al BNM, constituia echivalentul a 224 023 lei, bani pe care Ivanov Samuil i-a însușit și i-a cheltuit în scopuri personale, cauzându-i părții vătămate Goncearov Valeriu, o daună materială considerabilă, care este în proporții deosebit de mari.

3. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către avocatul Popescu Ion în numele inculpatului, solicitând casarea sentinței, rejudecarea cauzei, pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care inculpatul Ivanov Samuil să fie achitat pe motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat, invocând că, în acțiunile inculpatului lipsește componenta infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, iar probele prezentate în acest scop și susținute în învinuirea sa sunt insuficiente, irelevante, organul de urmărire penală, pripit, fără a cerceta toate circumstanțele, au pornit urmărirea penală pe cauza dată, nu au dat nici o apreciere și nici nu s-au expus asupra contractului verbal de împrumut, nerestituirea integrală la timp a împrumutului oferit de partea vătămată, nici de cum nu dovedește că Ivanov Samuil se face vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, partea vătămată a făcut declarații contradictorii la diferite etape de audiere, divergențe care nu au fost înlăturate, prin declarațiile martorilor audiați nu se confirmă învinuirea adusă lui Ivanov Samuil.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 noiembrie 2019, s-a respins apelul, cu menținerea sentinței.

4.1 Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că, prima instanță a conchis corect că acțiunile inculpatului Ivanov Samuil se califică în baza art.190 alin. (5) Cod penal, adică escrocheria, după semnele calificative „*dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei sau*

mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, care a produs daună considerabilă, săvârșită în proporții deosebit de mari".

Aceste circumstanțe au fost stabilite în baza probelor examinate în conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, inclusiv în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor..

În acest aspect instanța de apel a indicat că, deși inculpatul Ivanov Samuil nu a recunoscut vina în comiterea acțiunilor descrise în actul de învinuire, vina acestuia în privința comiterii infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, se dovedește integral prin cumulul de probe pertinente, concludente, utile și veridice, după cum urmează:

- declarațiile părții vătămate Goncearov Valeriu;
- declarațiile martorului Gutu Olga;
- declarațiile martorului Rusu Eduard;
- declarațiile martorului Goncearov Chiril;
- declarațiile date în cadrul efectuării confruntării între partea vătămată Goncearov Valeriu și Rusu Eduard, din 25.04.2018 f.d.65-68);
- declarațiile date în cadrul efectuării confruntării între partea vătămată Goncearov Valeriu și Ivanov Samuil, din 17.08.2018 (f.d.77-80);
- declarațiile date în cadrul efectuării confruntării între martorul Goncearov Chiril și Ivanov Samuil, din 22.08.2018 (f.d.77-80).

La fel, instanța de apel a consemnat că, raportând declarațiile anexate la materialele cauzei oferite de către inculpat, constată că ele sunt date de către acesta în scopul de a denatura adevărul și a se eschiva de la răspunderea penală pentru faptele comise, mai mult ca atât, cele relatate de inculpatul Ivanov Samuil se combat de întregul sistem de probe cercetat și apreciat prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală și care succesiv coroborează între ele, demonstrând vina inculpatului în comiterea infracțiunii imputate.

Prin urmare, instanța de apel a respins alegațiile părții apelante prin care se indică că în acțiunile inculpatului Ivanov Samuil lipsesc elementele constitutive ale infracțiunii de escrocherie, or în acest sens prima instanță corect a relevat, că obiectul infracțiunii prevăzute la art. 190 Cod penal, are un caracter complex, unde obiectul juridic principal îl formează relațiile sociale cu privire la posesia asupra bunurilor mobile, iar obiectul juridic secundar îl formează relațiile sociale cu privire la manifestarea de voință și minimul necesar de încredere.

În același context, instanța de apel, a evidențiat că, delimitarea infracțiunii de escrocherie față de încălcarea unor relații civile este subsecventă prezenței sau lipsei scopului de cupiditate la momentul asumării obligațiilor, iar primirea bunurilor cu condiția îndeplinirii unui

angajament poate fi calificată ca escrocherie doar în cazul în care făptuitorul, încă la momentul intrării în stăpânire asupra acestor bunuri, urmărea scopul sustragerii lor și nu avea intenția să-și execute angajamentul asumat. Totodată, alături de alte circumstanțe, intenția făptuitorului se demonstrează prin: situația financiară extrem de neprielnică a persoanei care-și asumă angajamentul la momentul încheierii tranzacției; lipsa de fundamentare economică și caracterul nerealizabil al angajamentului asumat; lipsa unei activități aducătoare de beneficii necesare onorării angajamentului.

În ordinea celor relevate, instanța de apel a respins ca nefondate alegațiile părții apărării precum, că la caz, acțiunile inculpatului ar cădea sub incidența legislației civile, exprimate prin contractul verbal de împrumut, or instanța de prim nivel corect a concluzionat în acest sens, că în speță acțiunile inculpatului au depășit limitele cadrului civil, trecând în sfera de acțiune a Codului penal, menționând că limita între un acord civil și o componentă de infracțiune fiind latura subiectivă, care în cadrul relațiilor civile este caracterizată prin buna-credință a părților, iar în cazul escrocheriei este caracterizată prin abuz de încredere și înșelăciune.

Mai mult, instanța de apel a mai indicat că, nu poate reține ca plauzibile nici alegațiile părții apărării care în esență pretinde că declarațiile părții vătămate ar conține divergențe care nu au fost înlăturate, inclusiv că prin declarațiile martorilor audiați nu se confirmă învinuirea adusă lui Ivanov Samuil, iar în acest sens instanța de apel a statuat că partea vătămată Goncearov Valeriu, audiat atât la etapa urmăririi penale cât și în cadrul cercetării judecătorești în prima instanță cât și în instanța de apel, a declarat cert și fără echivoc, că aproximativ în luna aprilie 2016 a transmis suma de 10 000 euro, prin intermediul unei alte persoane, și anume a martorului Rusu Eduard, inculpatului Ivanov Samuil, sumă pentru care ultimul l-ar fi asigurat că va soluționa eliberarea fiului său din penitenciar, astfel instanța de apel a notat, că din declarațiile părții vătămate Goncearov Valeriu nu se atestă poziții contradictorii ale acestuia, or declarațiile acestuia fiind precise și coerente asupra motivului transmiterii sumei de bani cât și în privința persoanei căreia i le-a transmis.

5. Decizia instanței de apel, este atacată cu recursuri ordinare de către:

- avocatul Șchiopu Arcadie în numele inculpatului, indicând temeiurile pentru recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 8), 12) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea deciziei și a sentinței, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie dispusă achitarea lui Ivanov Samuil, pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii;

- inculpatul Ivanov Samuil, prin care solicită, casarea deciziei cu

stabilirea unei pedepse mai blânde.

5.1 În motivarea cererii de recurs avocatul a invocat că:

- instanța de apel nu a luat în considerație că în cadrul cercetării judecătorești nu au fost acumulate un ansamblu de probe pertinente și utile din care ar fi posibil de concluzionat că Ivanov Samuil a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (5) Cod penal;

- în motivarea deciziei, instanța de apel greșit a făcut concluzie din declarațiile date de inculpatul Ivanov Samuil, prin care a declarat adevărul, explicând că nu a comis infracțiunea de care este învinuit;

- la fel instanța de apel nu a ținut cont că, potrivit practicii judiciare, latura obiectivă a infracțiunii menționate la art. 190 alin. (5) Cod penal, constă în fapta prejudiciabilă care se exprimă prin acțiunea principală, care constă în dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, adică sustragerea lor și acțiunea sau inacțiunea adiascentă, care constă, în mod alternativ, în înșelăciune sau abuz de încredere;

- latura subiectivă a infracțiunii în cauză se caracterizează prin intenție directă, motiv și scop de profit, însă inculpatul Ivanov Samuil nu și-a putut onora la timpul propus de a achita împrumutul oferit;

- instanța de apel nu aluat în considerație că acțiunile lui Goncearov Valeriu și Ivanov Samuil existau raporturi juridico-civile;

- instanța de apel nu a luat în considerație motivele din apelul declarat de avocatul Popescu Ion în interesele inculpatului Ivanov Samuil, totodată nu sau apreciat critic declarațiile martorului Goncearov Chiril, deoarece nu s-a examinat la Curtea de Apel Chișinău, nici o cerere de apel depusă de condamnatul Goncearov Chiril la începutul anului 2016, mai mult ca atât nu putea fi atacată la Curtea Supremă de Justiție o astfel de decizie, pe motiv că nu a existat o decizie a Curții de Apel Chișinău, prin care să fie supusă recursului la CSJ, din care reiese că partea vătămată Goncearov Valeriu și martorul Goncearov Chiril pentru a obține achitarea integrală de 8 000 euro de la Ivanov Samuil, au declarat că, suma de 10 000 euro a fost transmisă pentru soluționarea problemei referitor la termenul de executare rămas pentru a fi eliberat Goncearov Chiril.

5.2 În motivarea cererii de recurs inculpatul a invocat că:

- principiul umanității prevede apărarea personalității ca o valoare supremă a societății.

6. Referință asupra recursurilor ordinare declarate a fost depusă de către procurorul Crijanovschi S., prin care a solicitat dispunerea inadmisibilității recursurilor, ca fiind vădit neîntemeiate.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acestea sunt inadmisibile, or, recursul avocatului Șchiopu Arcadie în numele

inculpatului este vădit neîntemeiat, iar recursul inculpatului nu îndeplinește cerințele de formă și conținut din următoarele considerente.

7.1 Referitor la recursul ordinar declarat de către avocatul Șchiopu Arcadie în numele inculpatului.

În speță se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recursul ordinar în termen.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Colegiul penal reține că recurentul indică ca temeiuri pentru declararea recursului ordinar, prevederile art. 427 alin. (1) pct. 8), 12) Cod de procedură penală.

Verificând probatoriul administrat în cauză prin prisma opiniei recurentului, Colegiul penal o consideră ca neîntemeiată.

Referitor la temeiul de drept invocat de recurent prin prisma art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, și anume: *nu au fost întrunite elementele infracțiunii*.

Instanța de recurs menționează că potrivit art. 113 alin. (1) Cod de procedură penală, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componenței infracțiunii, prevăzute de norma penală.

Reieșind din conținutul deciziei instanței de apel, Colegiul constată că, criticile formulate de recurent sub aspectul art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, au format obiect de examinare la judecarea cauzei în instanța de apel și asupra lor aceasta s-a pronunțat, dându-le o motivare corespunzătoare, argumentată și pe larg expusă în pct. 4.1 al prezentei decizii, concluzii pe care instanța de recurs le însușește și nu consideră necesar repetarea acestora.

Conform deciziei adoptate, instanța de apel a apreciat probele din dosar potrivit prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării

reciproce, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, ajungând la concluzia corectă privind condamnarea inculpatului Ivanov Samuil în baza art. 190 alin. (5) Cod penal.

Este de menționat că potrivit prevederilor art. 27, 414 alin. (1) și (2) Codului de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel și poate da o nouă apreciere probelor din dosar.

Reieșind din cele menționate supra, Colegiul penal conchide, că în speța dată nu se constată erori de drept prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, și anume că *nu au fost întrunite elementele infracțiunii*.

Cu referire la motivele recursului, prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală, Colegiul penal nu se va expune, deoarece în speța dată, în situația în care inculpatul nu recunoaște vinovăția în comiterea infracțiunii ce i se incriminează, invocarea acestei erori, care prevede că *„faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită”* este lipsită de logică, dar și neîntemeiată, deoarece recursul nu conține o motivare sub acest aspect, nefiind indicată norma penală în baza căreia urmau a fi încadrate acțiunile inculpatului, iar potrivit prevederilor art. 427 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427 Cod de procedură penală și motivelor expuse de către recurent.

În concluzia celor expuse, Colegiul penal constată că decizia instanței de apel nu este afectată de erori de drept invocate de recurent, prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 8) și 12) Cod de procedură penală, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. 413-418 Cod de procedură penală, prin urmare, hotărârea atacată este legală și întemeiată, iar recursul urmează a fi declarat inadmisibil ca fiind vădit neîntemeiat.

Astfel, Colegiul penal conchide că temeiuri de a pune la îndoială veridicitatea argumentelor instanței de apel în motivarea soluției sale pe aspectele contestate nu se identifică, pe care în virtutea corectitudinii lor și pentru a evita repetări inutile, le acceptă și le însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil

necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

În consecință, Colegiul penal nu a constatat prezența erorilor de drept invocate de recurent ce ar fi afectat hotărârea instanței de apel atacată sub aspectele contestate, deoarece soluția adoptată de către instanța de apel este legală și întemeiată, iar recursul ordinar declarat este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat.

7.2 Referitor la recursul ordinar declarat de către inculpatul Ivanov Samuil:

Conform art. 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârilor, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că nu îndeplinește cerințele de conținut, prevăzute în art. 430 Cod de procedură penală.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Colegiul penal conchide că, în recursul ordinar nu este indicat niciun temei din cele nominalizate în art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, fiind omisă totalmente specificarea unor concrete erori de drept și argumentarea ilegalității hotărârilor contestate în acest sens (pct. 4.2 din decizie).

Circumstanțele enunțate denotă că recursul nominalizat nu întrunește condițiile de conținut, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul ordinar al avocatului și condamnatului cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica, și să se expună, apoi, asupra unor temeiuri neargumentate legal de recurenți.

Or, conform prevederilor art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

Colegiul penal remarcă și faptul că, în conformitate cu art. 420 alin. (4) Cod de procedură penală, nu pot fi atacate cu recurs sentințele în privința cărora persoanele indicate în art.401 **nu au folosit calea apelului** ori au retras apelul, dacă legea prevede această cale de atac. Persoana care nu a folosit

apelul poate ataca cu recurs decizia instanței de apel prin care i s-a înrăutățit situația.

Potrivit materialelor cauzei, Colegiul penal constată că sentința primei instanțe nu a fost atacată cu apel de către inculpatul Ivanov Samuil.

Prin urmare, instanța de recurs ordinar constată că în drept inculpatul Ivanov Samuil nu a utilizat calea ordinară de atac apelul, iar recursul ordinar declarat de către acesta nu se încadrează în art. 432 Cod de procedură penală.

În acest context, Colegiul penal conchide că nu există temei legal pentru admiterea recursului ordinar declarat de către inculpat și potrivit legii se impune inadmisibilitatea lui, deoarece nu îndeplinește cerințele de formă și conținut.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 1), 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Șchiopu Arcadie în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 noiembrie 2019, în cauza penală în privința lui *Ivanov Samuil* XXXXX, ca fiind vădit neîntemeiat.

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către inculpatul Ivanov Samuil, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 noiembrie 2019, în cauza penală în privința lui *Ivanov Samuil* XXXXX, deoarece recursul nu îndeplinește cerințele de formă și conținut.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 14 ianuarie 2021.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Boico Victor

Toma Nadejda